

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 24 DE MAIG DE 2019 | Número 41

PÀG. 3 | CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Que continuï la festa!

PÀG. 5 | ELOI ARAN

Sempre ens quedarà Bordeus

PÀG. 12 | POLÍTICA

Carles Armengol:

"Carrasco i Formiguera és una figura massa silenciada"

PÀG. 14 | ISLAM

Les virtuts de l'Iftar

PÀG. 16 | ESPIRITUALITAT

El parenostre, segons el papa Francesc

**Presències i absències de la religió
en els programes electorals de Barcelona | PÀG. 8**

PÒRTIC

Francaament sap greu. Sap greu que un tema tan transversal com el fet religiós passi desapercbut en el relat polític de les eleccions municipals per la majoria de partits. O que se sustenti en quatre tòpics tronats. Es podria dir que només és una mostra de la irrellevància pública cada vegada més acusada del fet religiós. Pot ser. Però no es pot construir una ciutat sense tenir present la seva realitat religiosa.

SUMARI

3 Panoràmica

Que continuï la festa!, per Centre de Pastoral Litúrgica
Sempre ens quedarà Bordeus, per Eloi Aran

8-18 Actualitat

Presències i absències de la religió en els programes electorals de Barcelona
Carles Armengol: "Carrasco i Formiguera és una figura massa silenciada"
Les virtuts de l'Iftar
El parenostre, segons el papa Francesc

19 Recull de premsa | Omella i els refugiats - Fet religiós i política - Instruments per Montserrat

20 Agenda | Premi a Ignasi G. Clavel - Trobada de Justícia i Pau - Comiat de Jaume Pujol

22 La setmana a les xarxes

Que continuï la festa!

**PER CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA (CPL)
A EL CIM S'ACOSTA**

¿Quina festa?

No, no és que haguem anat de festa i no us haguem dit res. Ens referim a una festa on tothom hi estava convidat i, de fet, n'hem parlat una mica en una de les entrades anteriors.

Sí, ens referim a la Pasqua. En una entrada anterior havíem parlat de l'**Octava pasqual**, la primera etapa d'aquest temps litúrgic, i de com aquests dies representen d'alguna manera un allargament del Diumenge de Pasqua, una gran festa. Doncs bé, aquesta setmana parlarem de la segona etapa de la Pasqua.

Les cinc setmanes centrals

Després de l'Octava venen cinc setmanes que comprenen des del dilluns de la segona setmana de de Pasqua fins a l'Ascensió, és a dir: aquest any 2019 les cinc setmanes van començar el dia 29 d'abril i acabaran el dia 1 de juny, perquè el 2 ja és l'Ascensió.

Durant aquest temps, en els dies feiners es llegeixen els Fets dels Apòstols a la primera lectura, mentre que a l'evangeli anem seguint diversos capítols de Joan que ens ajuden a viure més el sentit de la vida nova de Jesús.

En els diumenges a la primera lectura llegim fragments de Fets dels Apòstols que ens mostren els moments principals de la predicació dels apòstols i el creixement de l'Església. A l'evangeli, en canvi, llegim fragments que ens mostren Jesús en diferents moments: algunes aparicions de Jesús ressuscitat; Jesús com a Bon Pastor; i diferents fragments del discurs del Sant Sopar.

La Pasqua a la vida

Les lectures a les celebracions litúrgiques no són en va, sinó que ens mostren què significa viure units a Jesús. Així doncs, aquestes setmanes ens han de servir per reafirmar el nostre

compromís amb la nostra comunitat cristiana, l'Església; però també amb aquelles persones que trobem en els altres àmbits de la nostra vida: família, amics, companys de feina, veïns del poble o barri. És el moment de fer-los arribar l'alegria, el perdó i la pau que hem rebut.

La Pasqua s'ha de notar en les celebracions que fem, però no s'acaba quan creuem la porta de la nostra parròquia o comunitat, sinó que s'ha de notar en el nostre dia a dia: que continuï la festa!

Sempre ens quedarà Bordeus

PER ELOI ARAN SALA
A BETEL. ARQUITECTURA, ART I RELIGIÓ

«J'ai choisi d'habiter la maison de Dieu»

D'acord, la famosa frase que la pel·lícula Casablanca posa en llavis de Humphrey Bogart és «sempre ens quedarà París», però valgui com excusa el canvi de localitat francesa per parlar dels “arkhetopos”, els llocs fundacionals, de les relacions personals o institucionals. Per què canviar Bordeus per París, coneguda com “la ciutat de l'amor”? No hi sortim perdent? Bé, el cas és que el passat divendres 17 de maig, dins de l'octava de la festivitat de Santa Joana, va tenir lloc un acte de recepció i pregària per la finalització de la primera fase de la reforma de

l'església de la Companyia de Maria, un orde religiosa popularment conegut a Catalunya com “monges de l'ensenyança”, a Bordeus, que té tot el sentit del món perquè és el seu lloc fundacional.

L'actual església de la Companyia de Maria va ser consagrada el 1827. Anteriorment hi havia hagut una església del s. XVII en el primer convent-escola de l'orde però, després de la Revolució Francesa, aquest temple va ser assignat a la comunitat protestant, mentre que la resta del convent va passar a ser un equipament de caràcter militar. Aquesta impossibilitat de retorn

a la casa primitiva va esperonar a les monges de l'ensenyança a cercar una nova ubicació pel mausoleu i les despulles de la seva fundadora en l'església que ha estat objecte de reforma.

Per què reformar una església que, malgrat ser llegida com una gran sala d'estil neoclàssic, era prou "correcta"? Penso que la resposta la trobem força anys enrere, concretament en el decret *Perfectae Caritatis* del Papa Pau VI (1965), on es deia «L'adequada adaptació i renovació de la vida religiosa **comprèn alhora el continu retorn a les fonts** de tota vida cristiana **i en la inspiració originària dels Instituts**», i concretava encara: «Redunda en bé mateix de l'Església el que tots els instituts tinguin el seu caràcter i fi propis. Per tant, **han de conèixer-se i conservar-se amb fidelitat l'esperit i els propòsits dels Fundadors**, el mateix que les sanes tradicions, doncs, tot això constitueix el patrimoni de cada un dels instituts.»

Aquesta invitació a redescobrir les pròpies fonts de cada institut religiós és un convit a tornar al lloc de la primera trobada, a la força del vector vocacional, encara que aquest s'hagi transformat ja en un amor institucionalitzat,

formant una família religiosa. Aquesta crida a tornar als orígens de la relació, especialment de la relació amb el Déu que allibera i dona vida, no és estranya a la tradició bíblica. Per això ens trobem amb la imatge del desert com a lloc de trobada, lloc on fer callar els rumors i posar-se a l'escolta, com van fer i als pares del desert o els mateixos profetes: «Vés i parla a la ciutat de Jerusalem; crida perquè ho senti bé: 'Això diu el Senyor! Recordo que quan eres jove, em eres fidel; que quan et vaig fer la meva dona, em estimaves i em vas seguir a través del desert, terra on res es conrea.'» (Jer 2,2)

A resultes del que s'ha exposat, apareix el marc d'interpretació de la reforma de l'església de la Companyia de Maria a Bordeus: tornar a les fonts i inspiració originària de l'institut per expressar-la amb un llenguatge contemporani; idea de projecte que es concreta, de forma obligada, en un retorn al desert interior de Santa Joana de Lestonnac en el que es va anomenar "la nit del Cister", quan Joana de Lestonnac no pot seguir la seva acabada d'iniciar vocació a la vida religiosa a el convent cistercenc de Tolosa per motius de salut i es pregunta què pot fer per donar continuïtat i actualitat a la crida de Déu.

Aquest pas de la foscor a la llum, que culmina amb la creació d'un nou institut que fusiona la vida contemplativa i l'educativa, és interioritzat i treballat per Joana de Lestonnac en el seu retir a La Mothe.

La primera fase de la reforma de l'església de Lestonnac a Bordeus ha limitat el seu àmbit d'actuació a l'actualització d'instal·lacions i al tractament de la pell perimetral de la nau de l'església. La composició de la reforma de l'espai interior respon al tradicional diàleg vertical de terra-cel que trobem en la majoria dels temples i obres de caràcter sacre. Per això s'ha disposat un primer nivell a la base dels paraments que respon a l'evocació del bosc de la Mothe; aquesta referència s'aconsegueix amb el treball de perfils de fusta de diferents mides disposats segons un patró de repetició variable. Aquesta nova pell de fusta transcorre de forma gairebé ininterrompuda al llarg de l'església i incorpora accessos secundaris i espais tècnics. També en aquest primer nivell "terrenal" apareix incorporat en la composició de perfils de fusta a la part esquerra, un mural pictòric de la germana dominica **Brigitte Loire**, que representa el pas de la foscor a la llum en la "Nit del Cister" de Santa Joana.

Referent a la planta i el sòl, s'ha procedit un doble ús de material: petri a la nau i de fusta a la zona de presbiteri, el qual s'ha ampliat per avançar la seu, l'ambó i l'altar segons la proposta per a la segona fase del projecte, quan es pugui disposar de l'espai de l'actual arxiu per a la nova ubicació del panteó de Santa Joana de Lestonnac, a manera de capella lateral.

El mobiliari litúrgic s'ha dissenyat en referència al text bíblic de la teofania de Moisès (Ex 3), és a dir, prenent la imatge de la bardissa ardent on "Aquell qui és" es comunica per alliberar el seu poble de la mateixa manera que Crist es comunica avui a través de la Paraula i l'Eucaristia. Per això, trobem una altra vegada les escairades de fusta intercalades amb platines metàl·liques que suggereixen el foc.

En un segon nivell, destacant per la seva claredat en referència a l'àmbit transcendent, es disposa un envà corregut superior despenjat respecte el mur original en dues de les quatre cares del recinte. Aquesta intervenció permet llegir l'espai com "viarany o camí espiritual"; al mateix temps, facilita la il·luminació de la pin-

tura inferior i serveix de pantalla per reflectir la llum natural provinent dels finestrals superiors del costat oposat.

Presidint el mur tester en aquest envà perimetral, es disposa la imatge de "La Mare de Déu del bressol", tan estimada per la Companyia de Maria per ser la imatge que presidia la façana del primer temple de l'orde religiós, abans de la Revolució Francesa. La imatge té de fons el mateix acabat de fusta que trobem al terra del presbiteri, la qual cosa fa referència a aquesta realitat terrenal que, amb Maria, és assumida en l'àmbit d'allò celeste. Aquest fons, que buida l'envà per poder disposar la imatge, s'obre de forma asimètrica cap als finestrals superiors, perquè la imatge tingui llum i com a metàfora de com Maria és aquella persona que és presa com referència de "escolta de la Paraula". No podia ser d'altra manera si es vol respondre al lema propi de la institució religiosa, "ompliu el vostre nom", Companyia de Maria.

Trencant l'horitzontalitat d'aquesta doble lectura terra-cel de l'espai, apareixen tan sols en

el costat dret les lluminàries suspeses verticals que, a manera de torxa, ens remetent pel seu ritme a l'apreciada Festa de la Presentació de la Mare de Déu al Temple, caracteritzada per una processó de candeles al temple.

En definitiva, l'operació de reforma ha facilitat que l'espai contingui i posi en valor el relat d'allò que la pròpia institució religiosa és i vol ser per al nostre món, tal com demanava el Concili Vaticà II. Per això, el despatx T113-Taller d'arquitectura presentarà aquesta experiència a la propera sessió del Seminari de Patrimoni Sacre de la Fundació Joan Maragall, el proper 3 de juny, que tractarà sobre "**Reformes d'espais fundacionals. Com donar visibilitat als carismes**"; on comptarem també amb la comunicació "Champagnat sense Champagnat", de l'arquitecte **Joan Puig-Pey**, sobre la rehabilitació integral de la casa fundacional del institut dels germans maristes: **Notre Dame de l'Hermitage**.

Presències i absències de la religió en els programes electorals de Barcelona

Aquest diumenge hi ha eleccions municipals. A la premsa podem trobar les múltiples propostes, sobre una infinitat de temes ben concrets, que els candidats van comentant. Però hi ha un tema que normalment acaba fora dels focus mediàtics: el fet religiós. Que no aparegui en els mitjans, no vol dir que no existeixi.

Una forma de conèixer què pensen els partits sobre diferents temes, és a través dels programes (allò que mai ningú llegeix). Pocs exposen les seves propostes en referència al fet religiós; alguns hi fan al·lusions en alguns punts; d'altres, no en diuen res.

Ens fixarem en la ciutat de Barcelona per diversos motius. Centra totes les mirades per la seva capitalitat i pel moment polític que viu Catalunya. També la ciutat està present en el mapa internacional, no només pel moment polític, sinó per qüestions referents a la creació de llocs de treball, la presència de grans empreses tecnològiques, així com l'acollida de grans fires i certàmens internacionals. Però també perquè hi ha 23 confessions religioses i més de 560 centres de culte.

Què diuen sobre el fet religiós, en els seus programes, els 7 partits amb representació a l'Ajuntament de Barcelona? No sempre correspon amb el que els candidats van deixar dit en les entrevistes que recull el llibre *Déu a Barcelona*. Sobretot, perquè són aspectes que molts no tenen presents en el programa electoral o que no concreten en propostes electorals.

BARCELONA EN COMÚ (Ada Colau)

El seu programa, que sigui dit de pas es fa complicat de consultar, no parla del fet religiós o de polítiques concretes sobre aquesta qüestió. En el programa es fa referència a la interculturalitat i a com aquesta s'ha de treballar des dels diferents departaments de l'Administració o de la societat: incorporar de manera transversal la interculturalitat en les diverses àrees; incrementar la formació del personal tècnic i polític en perspectiva intercultural; plans i accions comunicatives municipals inclouen la perspectiva intercultural; revisar i modificar la Carta Municipal de Barcelona per tal d'incloure la realitat d'una ciutadania diversa i la perspec-

tiva intercultural en el seu contingut; plans de formació en drets humans i interculturalitat pels treballadors i treballadores municipals i el conjunt de la ciutadania i apostar per una educació intercultural a les escoles i instituts de la ciutat, entre d'altres.

Ara bé, durant la campanya electoral sí que han fet referència a dos aspectes que afecten a institucions catòliques: l'anunci del pagament, per part de la *Sagrada Família*, de la llicència d'obres, argumentant que amb aquesta acció s'acaba amb un privilegi de l'Església; i la proposta de *convertir 10 escoles concertades en escoles públiques*.

JUNTS PER BARCELONA (Joaquim Forn)

Podem dir que és el programa més detallat i que més referència fa al fet religiós. És l'únic que dedica tot un apartat, el 5.7, als "Afers Religiosos" i es detallen deu accions concretes a portar a terme. En l'àmbit de govern es proposa reforçar el rol i les competències de l'Oficina d'Afers Religiosos; nomenar de nou un Comissionat/da d'Alcaldia que enforteixi la relació de l'Ajuntament

amb totes les comunitats religioses presents a Barcelona; i constituir una Comissió Assessora per a la Diversitat Religiosa. També es vol ajudar a adequar locals destinats a centre de culte per garantir-ne la seguretat i l'accessibilitat; intensificar la relació continuada amb totes les confessions; millorar la col·laboració, l'assessorament i l'ajuda pel que fa a les confessions religioses; afavorir la relació entre les confessions religioses; actualitzar el cens dels locals de culte; promoure el coneixement del fet religiós dels empleats municipals; i adequar els cementiris municipals a la diversitat religiosa.

En el programa també es fa referència a la *Sagrada Família* i com la finalització de les obres ha d'anar acompanyada d'un treball amb els veïns i veïnes de la zona.

Potser cal destacar que el lema de la campanya és "*Creiem!*"; no sabem si té un to religiós, però ens ho podria semblar.

BARCELONA PEL CANVI - CIUTADANS (Manuel Valls)

Valls ha presentat dos programes: el primer on hi ha *12 grans compromisos* i un altre de-

dicat a diferents **propostes per cadascun dels barris** de la ciutat. En el dels compromisos, en el punt dedicat a parlar sobre la lluita contra la desigualtat i la pobresa, es fa referència al diàleg i al respecte interreligiós, tot indicant que es vetllarà perquè totes les religions presents a la ciutat siguin respectades.

En el programa dedicat als barris proposa una solució veïnal per al temple de la Sagrada Família, afegint que potenciaran mesures que portin a terme la disminució de les afectacions a la via pública al voltant del temple i que milloraran la regulació dels fluxos turístics, dels accessos i de la mobilitat. Destaquen que les mesures les prendran sempre amb un previ diàleg entre els veïns i la Sagrada Família.

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (Ernest Maragall)

El **programa** de la formació republicana usa la paraula religió en dos apartats: Feminisme i Fiscalitat. En el primer destaquen que deixaran “d’atorgar subvencions a qualsevol entitat, organització o col·lectiu religió que negui el

dret de les dones a decidir sobre el propi cos, que negui l’existència de la violència masclista o que defensi posicions que impliquin alguna retallada de drets contra les dones.” En l’apartat dedicat a la Fiscalitat proposen l’elaboració d’una proposta tècnica per cobrar impostos als béns immobles de propietat religiosa amb usos lucratiu. En altres punts del programa fan referència a la interculturalitat com un aspecte a treballar des de l’Administració, tant de forma interna com cap a la ciutadania. En un altre punt, relacionat amb l’interculturalisme, destaquen que impulsaran polítiques de laïcitat i multilingüisme com a eixos fonamentals de la mirada intercultural educativa.

Cal destacar que el candidat Ernest Maragall ha estat l’únic que ha realitzat una **trobada** amb algunes de les confessions presents a la ciutat. L’acte, que portava per nom “*Barcelona, ciutat de pau i diàleg*” va servir perquè les diferents sensibilitats religioses poguessin expressar les seves inquietuds al candidat.

PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA (Jaume Collboni)

En el **programa** només es fa referència, en una

ocasió, al concepte d’interculturalitat. Indiquen que portaran a terme una campanya “contra la discriminació, el racisme, la xenofòbia, reforçant i impulsant les xarxes anti-rumors i els programes de coneixement intercultural”. No es fa referència al fet religió ni a polítiques públiques sobre aquest tema.

Durant la campanya tampoc estan portant a terme accions o fent referències. L’any 2016 el regidor socialista Daniel Mòdol va afirmar que la Sagrada Família era una “**mona de Pasqua**”. Aquest fet **va aixecar crítiques** des de sectors diversos, però en el programa d’aquestes eleccions no fan referència al Temple.

PARTIT POPULAR (Josep Bou)

El **programa electoral** que presenten és el mateix en totes les comunitats autònomes i els municipis espanyols. En ell expliciten que garantirán el dret de les famílies a poder escollir l’assignatura de religió, en les mateixes condicions que la resta d’assignatures. Aquesta és l’única referència al fet religió que es troba en

el seu programa. El candidat, però, ha fet nombroses referències a la defensa de la tradició catòlica.

CUP CAPGIREM BARCELONA (Anna Saliente)

El programa és el que dedica més paràgrafs a la religió, però centra la seva gran majoria de propostes sobre la catòlica. Consideren que els serveis socials que porten a terme institucions no públiques han de ser assumits per l'Ajuntament, i les que primer hauran de ser abolides són les institucions religioses; consideren que l'Església catòlica i els protestants es beneficien d'aquests serveis.

També plantegen que les escoles concertades deixin de rebre el suport de l'Administració, sobretot aquelles que formen part d'alguna fundació o entitat religiosa. Tot seguit proposen expulsar l'orde de les Germanes Hospitalàries del CAP de Cibeles, la retirada de símbols religiosos d'espais públics, així com estu-

diar els béns immatriculats per l'Església que assegurin que s'han portat a terme sense cap títol o prova de propietat. Una proposta que ja havien presentat en societat, i que recuperen en el seu programa, és l'expropiació dels béns immobles de l'Església Catòlica per reconvertir-los en equipaments municipals; posen especial èmfasi en l'expropiació de la Catedral de Barcelona.

En referència a la Sagrada Família proposen obrir un procés participatiu per donar resposta a les necessitats dels veïns i veïnes, així com regular les visites guiades que es porten a terme. No especifiquen la seva expropiació, però anteriorment han remarcat que proposen expropiar qualsevol bé immoble de l'Església, i la Sagrada Família ho és.

Per resoldre les possibles situacions de tensió que es viuen en alguns barris en el moment d'obrir oratoris musulmans, proposen que les esglésies que quedin més buides siguin reconvertides en espais compartits.

Per últim també remarquen que cal treballar, des de l'administració, aspectes d'interculturalitat tant dins de l'Ajuntament, com entre els veïns.

Com hem pogut veure, alguns partits no porten propostes concretes en matèria religiosa en els seus programes, i pocs entren al detall. Una bona opció per conèixer què pensen els candidats sobre el fet religiós i quines propostes tenen en relació a aquesta matèria, és llegir el llibre *Déu a Barcelona. Sis alcaldables i el fet religiós* (Claret i Animaset). En ell, Ada Colau, Joaquim Forn, Manuel Valls, Ernest Maragall, Jaume Collboni i Josep Bou responen a les preguntes que se'ls plantegen sobre la Sagrada Família, la construcció d'una gran mesquita, sobre l'assignatura de religió o les relacions Església - Estat. Tot i que malauradament la majoria de reflexions sobre el fet religiós després no es tradueixin en el programa electoral.

Carles Armengol: “Carrasco i Formiguera és una figura massa silenciada”

Republicà entre catòlics i catòlic entre republicans. Perseguit per les seves conviccions religioses per anarquistes i comunistes de l'època i afusellat per Franco el 1938. Aquest és **Carrrasco i Formiguera**, advocat i polític català de principis del segle XX. Catalanista, patriota català i catòlic. Una figura sovint silenciada i de la que se sap poc. La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat en parlarà en un acte el 4 de juny a l'Ateneu Barcelonès.

“Pensem que Carrasco i Formiguera és una figura que pot resultar molt actual”, afirma **Carrrasco i Formiguera**, president de La Lliga Espiritual Mare de Déu de Montserrat. Potser no com a model de política cristiana, explica, però sí com a model “de cristià dedicat a la política”. I avui, en un context social en què la política està tan desprestigiada, Armengol creu que reivindicar el seu valor i presentar un model

des de l'opció cristiana, d'home creient dedicat a la política, “és de plena actualitat”.

Personatge silenciats, “per incòmode”, reconeix Armengol, Carrasco i Formiguera “és una figura massa silenciada”, de la qual se sap poc. Sí que es parla de la seva mort, i es recorda, perquè va ser un fet tràgic, dramàtic, exemple del règim sanguinari que Franco va instaurar. Alhora, però, la mort de Carrasco i Formiguera expressava una contradicció forta a la famosa creuada de Franco per defensar i instaurar els ideals catòlics, afusellant un home que des del punt de vista catòlic “era un referent i tenia una trajectòria impecable”.

Potser per això, explica Armengol, del poc que s'ha parlat sobre Carrasco i Formiguera és sobre la seva mort, “amb tota la raó”, apunta, però reivindica alhora que cal parlar més sobre la seva

vida política, les seves actituds, la seva vocació i la seva dedicació.

L'acte del 4 de juny comptarà amb dues conferències d'especialistes sobre els orígens del seu compromís, 'Carrasco i Formiguera i la Lliga Espiritual', a càrrec de **Lluís Duran**; i una segona xerrada sobre la seva actualitat, 'Perquè ens cal fer memòria de Carrasco i Formiguera', a càrrec d'**Hilari Raguier**.

"Volem arrencar d'un moment de força jove tot d'en Carrasco, que endemés va coincidir amb què era membre de La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat", explica Armengol. Carrasco i Formiguera en va ser secretari durant tres anys, entre el 1916 i el 1919. I va participar en un dels actes de més repercussió pública d'aquell temps realitzat per La Lliga: una assemblea en defensa de l'autonomia. "Era un primer intent d'Estatut d'Autonomia, anterior a la República, s'estava gestant i discutint, i La Lliga es va voler comprometre i va organitzar una assemblea molt important". Carrasco va llegir les conclusions d'aquella assemblea com a secretari. "Volem partir d'aquest inici de la seva vocació pública i de compromís social i polític".

I és que la seva vocació pública i el seu compromís social i polític no podia deslligar-se de les seves conviccions catòliques. "Va fer defenses aferrissades de l'Església a les Corts de la Segona República", però alhora també defensava les seves conviccions republicanes i, fins i tot, independentistes.

Carrasco era un catalanista que va estar en diferents partits. Va començar amb Acció Catalana, tot i que potser fins i tot abans havia estat en algun altre, i després va raure a la Unió Democràtica quan es va crear. Dins d'aquests partits, però, ell era dels sectors més proclius a la màxima autonomia, inclús a la independència del país.

I en un moment en què això semblava contraposat, ser republicà i catòlic, "el va fer una figura incòmode". Carrasco i Formiguera és detingut precisament perquè ha de marxar de Catalunya al ser amenaçat per comunistes i anarquistes com a catòlic. I va ser traslladant-se cap al País Basc, quan el van detenir les tropes de Franco. "En la seva mort i en les causes que porten a la seva mort hi ha els dos elements, la fidelitat catòlica i la fidelitat republicana", afirma Armengol.

I aquest és el valor principal i el valor que l'agermana molt a la trajectòria de La Lliga, el lligam entre pàtria, fe i república. De fet La Lliga va néixer a finals del segle XIX en un moment en què semblava que ser catalanista o ser un patriota català, tenir amor a la pàtria, era incompatible en ser un bon catòlic. "Precisament La Lliga neix inspirada per Torres i Bages per desmentir això, i per mostrar-se amb aquestes dues finalitats juntes i indissociables". Això, afirma Armengol, "és el que donava sentit a La Lliga i penso que és el mateix esperit que va amarar tota la vida de Carrasco".

Un esperit que sorprenentment encara avui, en ple segle XXI, s'ha de recordar. "És lamentable que això avui sigui un fet remarcable i es necessiti defensar que ser catòlic no és incompatible amb ser patriota català". Els temps han canviat, reconeix, i en moments han viscut l'esperança que tot això ja estaria superat, però sembla que no. "Malauradament està d'actualitat i dic malauradament perquè evidentment no és un bon camí ni és un bon marc de futur".

Les virtuts de l'Iftar

El dejuni del Ramadà és ple de virtuts personals i comunitàries. Així ho transmetia el secretari general de la Federació Consell Islàmic de Catalunya, **Mohammed Halhoul**, als representats institucionals que van assistir aquest dimarts al vespre a l'Iftar de la mesquita de Cornellà.

Durant els dies del Ramadà hi ha a Catalunya nombroses celebracions de l'Iftar, l'àpat del vespre que trenca el dejuni diari. En moltes celebracions es convida a la ciutadania, amics d'altres confessions o representats de la societat civil. El Centre Cultural Islàmic **Al-Tauba** va acollir un d'aquests actes amb l'assistència de la consellera de Justícia **Ester Capella**, l'alcalde **Antonio Balmón**. També hi va participar la subdelegada del Govern de l'Estat a Barcelona, **Montserrat Garcia Llovera**, i representants de les forces de seguretat.

Una de les virtuts de l'Iftar és que la celebració és una oportunitat per la comunitat musulmana per obrir els seus centres i donar-se a conèixer. Els convidats a l'iftar van poder visitar la mesquita de Cornellà, un dels sis recintes islàmics de nova construcció que hi ha a Catalunya.

Després d'escoltar la pregària de l'imam es va fer el trencament compartit del dejuni.

Un desafiament íntim

"Amb aquest acte volem celebrar els valors compartits", va explicar el president d'Al-Tauba de Cornellà de Llobregat, **Larbi Cherki Ben-Zair**. I ho va presentar com una mostra de la voluntat de "no escatimar l'esforç en treballar pel bé comú de la nostra societat".

En els parlaments, Mohammed Halhoul va explicar el sentit del dejuni, "una de les bases de l'islam més seguides al món i aquí". Inclou una "espiritualitat del desafiament íntim, l'única pràctica de l'islam que no es visualitza externament i que només es fa per agradar a Déu". Des del punt de vista comunitari, també el dejuni és "una pràctica que ens iguala a tots: no hi ha rics ni pobres".

Reconeixement i convivència

Els representants institucionals van posar l'accent en la necessitat de generar espais de reco-

neixement de la societat i de convivència entre les diverses tradicions religioses presents en els barris i municipis catalans.

La consellera Capella va incidir en què la "neutralitat religiosa no ha d'impedir que els poder públics valorem positivament el fet religiós". "Sense privilegiar ni afavorir cap confessió", va afegir que l'administració ha de treballar perquè no hi hagi "cap privació" de la llibertat religiosa. En aquest sentit va destacar la **difusió** d'informacions pràctiques sobre la celebració del mes de Ramadà que s'ha realitzat des de la direcció general d'Afers Religiosos de la Generalitat.

L'alcalde Balmón ho resumia dient que "el que volem és portar-nos bé entre nosaltres, desmuntar els rumors i les desqualificacions, i treballar junts". Junts, com el fet de compartir una celebració tradicional i religiosa de la comunitat musulmana catalana.

El parenostre, segons el papa Francesc

Aquest dimecres el **papa Francesc** ha completat la **col·lecció de catequesis dedicades al parenostre**. Són setze discursos pronunciats en el marc de l'audiència general que fa cada setmana a la plaça de Sant Pere del Vaticà. En anteriors catequesis, el pontífex havia reflexionat sobre qüestions diverses, com el sagrament del baptisme, els manaments o la família. Aquí ens fixem en la lectura pastoral que, al llarg de cinc mesos i mig, ha desgranat sobre la pregària universal dels cristians.

Per a Francesc, el tret fonamental del parenostre és que es tracta d'una **pregària "filial"**. Una invocació que no és autosuficient, que reque-

reix **humilitat** i que neix de la confiança. El papa convida a establir aquest diàleg amb un Déu que "és com una mare que no deixa mai d'estimar la seva criatura". En aquest sentit, parla d'"una gestació que engendra un circuit infinit d'amor".

"Ensenya'm a pregar"

"També nosaltres hauríem de dir: 'Senyor, ensenya'm a pregar'". Com ho van fer els deixebles. Així va presentar el papa Francesc aquest cicle de catequesis sobre el parenostre el primer dimecres de desembre, en temps d'Advent. Ho fa recordant que Jesús "pregava amb les ora-

cions que la seva mare li havia ensenyat". És a dir, que Jesús **prega amb els salms**, "la pregària dels jueus". Prega amb el seu poble, en espais públics, durant la litúrgia. Però busca també llocs aïllats que l'ajudin a "entrar en el secret de la seva ànima". En aquests espais, diu el papa, "és el profeta que coneix les pedres del desert i puja a dalt de les muntanyes".

Descriu així la intimitat i proximitat que Jesús estableix amb Déu. L'encontre personal de la pregària alimenta el seu mestratge: "Es converteix en mestre de pregària dels seus deixebles". Per aprendre a pregar, Francesc recomana una **actitud humil**. En parla en diverses ocasions. De la mateixa manera, insisteix amb què Jesús fa "caure les barreres de la submissió i de la por". El parenostre convida a adreçar-se a Déu "sense preàmbuls" i apel·lant a "realitat concreta de l'home". Considera que "demandar el pa de cada dia no és una qüestió decorativa", sinó existencial. I es refereix a "la nostra contínua fam, la nostra contínua set, la nostra recerca de felicitat".

Quina paraula falta en el parenostre?

Per entendre el parenostre, Francesc situa el context de la prèdica de Jesús. És el sermó la muntanya, les Benaurances. A partir d'aquí "capgira els valors de la història", comença "la revolució de l'Evangeli". Entre d'altres aspectes, assenyala "una absència impressionant en el text del 'Pare nostre': la paraula 'jo'. Diu que Jesús prega des del 'tu' perquè **"no hi ha espai per a l'individualisme** en el diàleg amb Déu".

En la segona part del parenostre, cada petició es formula des del 'nosaltres'. "Fins i tots les preguntes humanes més bàsiques per a l'home -com la de tenir menjar per saciar la fam- estan totes en plural". En aquesta línia, creu que "Jesús, en la pregària, no vol disconnectar l'ésser humà, no el vol anestesiar". El parenostre ajuda a obrir-se als altres i a fer-se responsable. Defensa que no es tracta d'un seguit "d'invocacions refinades" sinó que **respon a problemes "concrets i quotidians"**. No és "un exercici per a ascetes", sinó el crit dels qui pateixen.

Una pregària valenta i combativa

El papa es refereix repetidament al dolor i al mal que afligeixen aquest món. En parla especialment en la penúltima catequesi, quan diu que els protagonistes d'aquest patiment "es converteixen en una veu en l'última paraula de la pregària de Jesús": **deslliura'ns del mal**. El pontífex és conscient que hi ha "massa realitats que no estan d'acord amb el pla de Déu". I contrasta els *tempus* i criteris del món amb "la força del Regne de Déu". Comprèn també les inquietuds dels qui es pregunten **"com és que aquest Regne es realitza tan lentament?"**

I és aquí on considera que aquesta "pregària valenta, fins i tot combativa" **empeny als cristians** a transformar el món. I conclou: "El cristià sap com n'és d'aclaparador el poder del mal, i al mateix temps experimenta com Jesús, que mai ha sucumbit a la seva adulació, està de part nostra i ve a ajudar-nos".

El CPL implanta l'atenció i la informació per WhatsApp

El Centre de Pastoral Litúrgica posa en marxa un nou canal d'atenció i informació a través de l'aplicació WhatsApp, el servei de missatgeria instantània. El telèfon 619 741 047 és una nova via de comunicació, només per missatgeria, que s'implanta amb l'objectiu de resoldre dubtes pastorals i facilitar informació de les activitats de l'entitat. Els missatges seran atesos en horari d'oficina, de dilluns a divendres de 9:00h a 14:30h, i tots ells tindran resposta.

CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La pràctica política centra la Trobada Catalanoblear de Justícia i Pau

L'acte tindrà lloc l'1 de juny a Terrassa i porta per títol 'De la frustració a l'esperança: avançant cap a nous estils i valors en la nostra pràctica política'. L'entitat reivindica l'acció política com una noble i necessària tasca de servei al bé comú. I volen fer visibles i promoure nous valors i nous estils per una acció política veritablement servidora de les persones, especialment de les que més pateixen, constructora de democràcies de qualitat i promotora de la pau i la solidaritat de la família humana.

JUSTÍCIA I PAU | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Laboratori Creatiu, la proposta d'Escola Pia per a un estiu diferent

Al Laboratori Creatiu que proposa l'escola Adhara, els nois i noies de 5è de primària a 4t d'ESO, barrejats, treballen enmig de la natura i les seves eines són pinzells, colors, càmeres i el mateix procés creatiu. "El nostre objectiu és crear un espai-residència on treballar la creativitat amb nois i noies fora d'una aula, en format de lleure i de la mà de professionals de l'art i l'educació" explica **Anna Oliver**, una de les responsables. Aquesta iniciativa, que se celebra per segon any i oberta a qualsevol interessat, tindrà lloc entre el 25 i el 29 de juny a la casa de Pineta.

ESCOLA PIA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Joan Josep Omella: "Europa ha d'acollir als que fugen de la fam i la guerra"

Ds, 18/05/2019 | La Vanguardia

L'església romànica de Sant Joan de Boí també tindrà màping

Dg, 19/05/2019 | Segre

"Els polítics que giren l'esquena al fet religiós la giren a la societat"

Dg, 19/05/2019 | El Punt Avui

Assassinat un salesià espanyol a Burkina Faso

Dg, 19/05/2019 | El Periódico

Novell diu que les normes del Papa per acabar amb els abusos sexuals busquen eliminar la "cultura del silenci i la impunitat"

Dl, 20/05/2019 | La Mañana

Montserrat recaptarà fons per ampliar el banc d'instruments per als escolars

Dm, 21/05/2019 | Regió 7

El projecte 'LíderEn Mi' de FEDAC, una iniciativa per treure el líder interior dels alumnes

Dv, 24/05/2019 | Regió 7

Els musulmans de Manresa critiquen la xenofòbia de Vox

Dv, 24/05/2019 | Regió 7

Dilluns 27 de maig

- **El sistema penitenciari a Catalunya.** De 18 a 20 h. Organitza Justícia i Pau. Parròquia de Sant Ildefons. Barcelona.
- **Pregària contra la LGTBfòbia.** 20 h. Organitza Associació Cristiana de Gais i Lesbianes de Catalunya. Parròquia de la Mare de Déu del Carme. Barcelona.
- **La felicitat segons el Papa, per Francesc Romeu.** 21 h. Organitza Parròquies de Vilafranca. Sala parroquial Mn. Joan Vinyeta. Vilafranca del Penedès.

Dimarts 28 de maig

- **Ignasi Garcia Clavel, premi en Convivència i Diàleg Intrerreligiós.** 16:30 h. Organitza Grup de Treball Estable de les Religions (GTER). Parròquia del Patriarca Abraham. Barcelona.
- **Cloenda del cicle de formació**

- de Càritas Terrassa. 18 h. Seu de Càritas Diocesana de Terrassa. Sabadell.
- **L'Abat Escarré i l'Església Catalana, per Joan B. Culla.** 19 h. Centre Cultural Terrassa.
- **Taller de meditació sufi.** 19 h. Centre Cívic Sant Martí de Provençals. Barcelona.
- **Pregària, Música i Silenci.** De 19 a 20 h. Caputxins de Sarrià. Barcelona.

Dimecres 29 de maig

- **Presentació de 'Trencar el silenci: deu rostres, deu veus'.** 8 h. Organitza Editorial Baula. Auditori Josep Irla. Girona.
- **Raimon Panikkar i el pensament xinès clàssic, amb Raquel Bouso.** 18:30 h. Organitza Seminari Raimon Panikkar. Aula Aurora Bertrana de la Biblioteca Barri Vell - Universitat de Girona.
- **Pregària pels presos polítics.**

- 18:45 h. Monestir de Sant Pere de les Puel·les. Barcelona.
- **Visita a l'Arxiu del Pi, amb Jordi Sacasas.** 19 h. Organitza Associació d'Amics dels Goigs. Basílica de Santa Maria del Pi. Barcelona.
- **Presentació de 'Set escrits cristians', de David Cortada Hortalà a L'Escala.** 19:30 h. Biblioteca Víctor Català. L'Escala.
- **Presentació del llibre de la Càtedra de Pensament Cristià 2018.** 20 h. Santa Maria del Fener. Andorra la Vella.

Dijous 30 de maig

- **Sergio Pagano i Carme Batlle, doctors honoris causa.** 11:30 h. Aula Magna de l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Barcelona.
- **Antisemitisme i filonazisme a Catalunya, amb Xavier Antich.** 19:30 h. Institut d'Estudis Nahmànides. Girona.
- **Visita al fons documental**
- de **Sta. Caterina.** 19 h. Organitza ISCREB i Dominics. Convent de Santa Caterina. Barcelona.
- **Pregària vocacional.** 19 h. Capella de la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat.
- **Presentació de 'Set escrits cristians', de David Cortada Hortalà.** 19:30 h. Aula Magna de la Casa de Cultura. Girona.
- **Acció de gràcies per la beatificació de Guadalupe Ortiz de Landázuri, amb Mn. Ignasi Font.** 19:30 h. Organitza Prelatura de l'Opus Dei. Església de Sant Francesc d'Assís. Tarragona.
- **Presentació de '¿Dónde está Dios?', de Julián Carrón.** 20 h. Ateneu Barcelonès. Barcelona.
- **Missa en la festa del beat Pere Tarrés.** 20 h. Parròquia de Sant Vicenç de Sarrià. Barcelona.
- **Concert d'orgue a la Mercè.** 20 h. Basílica de la Mare de Déu de la Mercè. Barcelona.

Divendres 31 de maig

- **Exultança pasqual amb el Barroc: les cantates de Bach, amb Jordi-A. Piqué.** Fins al 2 de juny. Santuari del Miracle.
- **Meditació zen al claustre del Monestir de Pedralbes.** De 8 a 9:45 h. Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. Barcelona.
- **Cloenda del curs de Viure i Conviure.** De 11 a 13 h. Organitza Fundació Roure. Sala d'Actes del Museu Picasso. Barcelona.
- **Presentació de 'Prensa obrera catòlica en el franquismo' i de 'Vaga de La Canadencs'.** 19 h. Organitza HOAC. Cal Ninyo. Sant Boi de Llobregat.
- **El Còdex Beza, per Josep Rius-Camps i Jenny Read-Heimerdinger.** 19 h. Casal de l'Església de Manresa.

- **Curs Joan a Solsona.** Del 31 de maig a les 20 al 2 de juny a les 19 h. Organitza Escola d'Evangelització Sant Andreu de Solsona. Seminari de Solsona.
- **Pregària de Taizé.** De 20 a 21 h. Organitza Caputxins de Pompeia. Església de Pompeia. Barcelona.
- **Cor Tessàlia.** 21 h. Església del Reial Monestir de Sant Cugat.

Dissabte 1 de juny

- **Trobada de l'Associació Cristiana de Gais i Lesbianes.** 1 i 2 de juny. Organitza Associació Cristiana de Gais i Lesbianes de Catalunya. Reial Monestir de Santa Maria de Poblet.
- **De la frustració a l'esperança. Trobada de Justícia i Pau.** De 9:15 a 17 h. Organitza Justícia i Pau. Escola Pia de Terrassa.

- **Pensament filosòfic i identitat a l'Europa Mediterrània.** De 10 a 19 h. Organitza Escola Internacional de Filosofia Intercultural (EIFI). Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri. Barcelona.
- **Les confessions cristianes a Catalunya, per Antoni Matabosch.** 10:30 h. Organitza Missioners Claretians de Catalunya. Sala Claret Barcelona.
- **XI Trobada d'animadors de la Litúrgia.** De 10:30 a 14 h. Seminari de La Seu d'Urgell.
- **Comiat de l'Arquebisbe Jaume Pujol.** 11 h. Catedral de Tarragona.
- **El Palau Episcopal de Girona.** 11 a 12:30 h. Organitza Catalonia Sacra. Museu d'Art de Girona.
- **The Geneseo Chamber singers de Nova York.** 17:30 h. Basílica de la Mare de Déu de la Mercè.
- **Presentació de 'Busqueda',**

- de Josep Otón.** 18:30 h. Llibreria Paulinas. Barcelona.
- **Exposició sobre l'ermita del Remei d'Alcover.** 19 h. Organitza Parròquia de l'Assumpció d'Alcover i Comissió de dones del Remei amb el suport de l'Ajuntament d'Alcover. Museu d'Alcover.
- **Concert per Càritas.** 21 h. Parròquia de Sant Josep. Mataró.

Diumenge 2 de juny

- **Monaquisme i evangeli, amb Griselda Cos.** 18 h. Monestir de Sant Pere de les Puel·les. Barcelona.
- **Trobada Diocesana de seguiment del Pla Pastoral de Barcelona.** 18 h. Basílica de la Sagrada Família. Barcelona.

FEDAC Montcada
@FEDACMontcada

Trobada de mestres @LaSalleMontcada i @FEDACMontcada. Compartint i generant nous projectes plegats! #shakeFEDAC

Escòles FEDAC i 9 més
21:32 · 21 maig 19 des de Barcelona, Espanya
Twitter for iPhone

La Salle Congrés
@LaSalleCongres

Com s'adapten les ciutats i els edificis a les necessitats d les persones discapacitades? Com es transforma un edifici quan en canvien els usos? Gràcies al projecte #Arquiescola del @COACatalunya i a l' Institut Guttmann. #300LaSalle #MiraMésEnlilà #SomLaSalle @LaSalleCat

8:05 · 24 maig 19 · Twitter for iPhone

Escola Pia Nostra Senyora
@eprediputacio

Avui el vestibul de l'escola s'omple de llibres i de noves oportunitats. Celebrem #recicla cultura Moltíssimes gràcies a alumnes i professors per portar un munt de llibres. Mireu quin goig... @FESeducacio @escolapiacat

8:01 · 24 maig 19 · Twitter for Android

Papa Francesc
@PapaFrancesc

"La pregària cristiana neix de l'audàcia d'anomenar Déu amb el nom de 'Pare'" dlvr.it/RSCgyl

18:44 · 22 maig 19 · dlvr.it

Maristes Catalunya
@MaristesCat

Última trobada del curs de #facilitadors del #canvi de les escoles #maristes de Catalunya. Fem balanç de l'experiència d'acompanyament i continuem somiant el futur. #MaristesInnova

20:33 · 22 maig 19 · Twitter Web Client

Vedruna Catalunya Ed
@VedrunaCat

Avui, tenint present els orígens, estrenem futur. Inaugurem la nova seu de @VedrunaCat a Vic, l'Espai Mascaró". Per seguir aprenent, reflexionant, compartint i fent camí. #intensament #escolacompromesa GRÀCIES a totes i tots!

18:35 · 22 maig 19 · Twitter for Android

Justícia i Pau
@JusticiaIPau

La Plataf. d'Entitats Cristianes amb els Immigrants es pronuncia sobre #EP2019 #eleccionsmunicipals2019 Europa ha d'anar de l'hostilitat a l'hospitalitat i la solidaritat amb les p.migrades. Els municipis: claus en l'acollida i la integració. Nota bit.ly/2X5Amwl

Cristianisme i Justícia i 8 més
13:27 · 22 maig 19 · Twitter Web Client

La Sagrada Família
@sagradafamilia

Avui us mostrem una foto d'arxiu de l'any 1927

14:39 · 22 maig 19 · Twitter Web Client

OH Aragón-San Rafael
@OHSanLuisdeDios

"Nuestro trabajo nos da la oportunidad de crear algo nuevo y bueno para las personas". El Hno. José Luis Fonseca, superior provincial, inaugura las XIII Jornadas Asistenciales de la Provincia, que se celebran en Lleida. ohsjd.es/noticia/xiii-... #SJD2019

8:54 · 23 maig 19 · Twitter Web Client

PES Girona
@PESGirona

Avui SSSJ participa a la II Jornada d'Acció Social: Joves i segones oportunitats educatives organitzada per ECAS-Girona i UdG

12:31 · 24 maig 19 · Twitter for Android

Fundació Salut Alta
@fosalta

Judaisme, cristianisme, budisme, islam... Religions ben diferents que conviuen al nostre entorn però amb missatges molt comuns. Gràcies a la Sara, de @MigraStudium, per compartir aquest taller interreligiós amb les dones del grup de conversa de #FAR!

Afers religiosos i 6 més
10:43 · 22 maig 19 · Twitter for iPad

Caritas Barcelona
@caritasbcn

Més de 500 persones participen en la festa intergeneracional de @caritasbcn. Joves 🙌 i grans 🙌 han viscut una experiència inolvidable 🙌 #totstenuangel

130 visualitzacions
19:04 · 23 maig 19 · Twitter for Android

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Director: Jordi Llisterrí i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat **Publicitat:** comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

